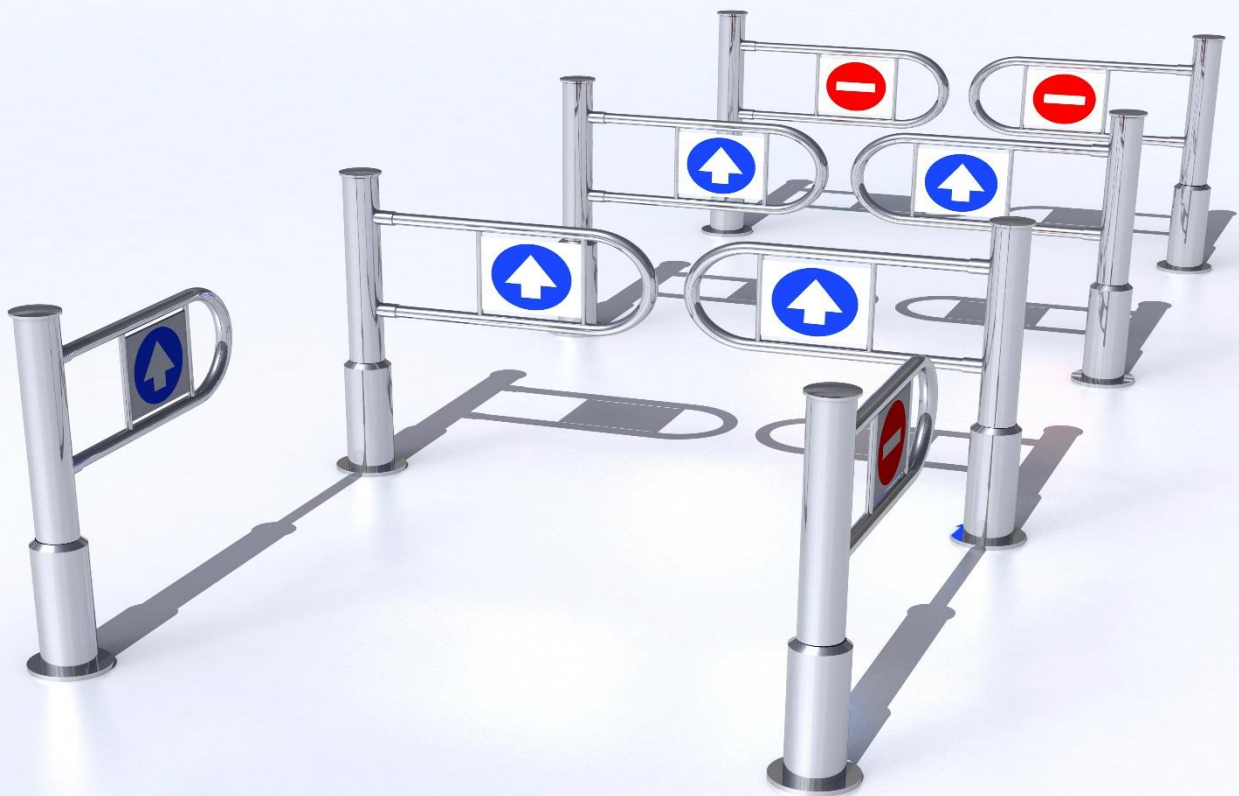

INFORM EMN

Návraty neúspěšných žadatelů o azyl: překážky a osvědčená prax

Migrapol EMN Doc 000]

4. novembra 2016

1 Úvod

Vzhľadom na nedávny nárast počtu žiadostí o azyl v EÚ a rozdiel medzi štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorým bolo vydané rozhodnutie o návrate, a vrátenými osobami, EMN vypracovala túto štúdiu s cieľom preskúmať konkrétne prekážky pri návrate neúspešných žiadateľov o azyl v členských štátoch a spôsoby ich riešenia členskými štátmi.

1.1 HLAVNÉ ZÁVERY

- ★ Počet zamietnutých žiadostí o azyl v rámci EÚ v rokoch 2011 až 2015 výrazne vzrástol v súlade s nárastom počtu žiadostí o azyl. Tento nárast spôsobil **výrazný dodatočný tlak na členské štáty, aby vo všeobecnosti zvýšili efektívnosť návratov** a najmä počet vrátených žiadateľov o azyl.
- ★ Členské štáty uplatňujú rad opatrení podporujúcich návrat. Stimuly podporujúce návrat sú vo všeobecnosti poskytované v rámci programov AVR(R) a zahŕňajú zachovanie práv neúspešných žiadateľov o azyl po vypršaní termínu na dobrovoľný odchod. Demotivačné faktory pre žiadateľov o azyl sa na druhej strane často týkajú odňatia určitých práv a výhod, napr. práva na bývanie a zamestnanie. **V niektorých členských štátoch nastal posun od stimulácie návratov k odrádzaniu od zotrvania na území týchto štátov.**
- ★ Prekážky pri návratoch sú početné. Okrem bežných prekážok, s ktorými sa stretávajú vracajúci sa štátni príslušníci tretích krajín, je **pri neúspešných žiadateľoch o azyl vyššia pravdepodobnosť, že budú pri návrate čeliť určitým problémom**, akými sú nestabilná bezpečnostná situácia v niektorých krajinách pôvodu, odpor verejnosti voči návratom a politické tlaky na nevykonávanie vyhostení, intenzívnejší individuálny odpor voči návratu, komplikácie pri získavaní cestovných dokladov, vrátane faktu, že žiadatelia o azyl cestujú bez dokladov častejšie ako iní štátni príslušníci tretích krajín, a prevaha zdravotných problémov u neúspešných žiadateľov o azyl v porovnaní s ostatnými navrátilcami.
- ★ **Riadny priebeh azylového konania môže navyše predĺžiť proces návratu**, napr. možnosť odvolania sa v neskoršom štádiu a súdneho preskúmania spolu s nemožnosťou členských štátov skontaktovať sa s orgánmi krajiny pôvodu pred uzavretím azylového konania.

- ★ **V záujme predchádzania týmto prekážkam členské štáty uplatňujú rôzne opatrenia**, vrátane spolupráce s orgánmi tretích krajín na podporu súčinnosti v rámci procesu identifikácie a vydávania dokladov, kontrolu databáz, vstupné preverovacie pohovory na podporu vydania dokladov, poskytovanie lekárskej pomoci pred, počas a po ceste na uľahčenie návratu či zaistenie (alebo alternatívy zaistenia) pri riešení individuálneho odporu voči návratu. Niektoré členské štáty využívajú aj možnosť vyhostenia prostredníctvom razíí.
- ★ Zameranie a dôvody jednotlivých politik a opatrení sú výrazne odlišné a bez hodnotiacich dôkazov je náročné vyvodiť závery o tom, ktoré postupy sú efektívnejšie. **Radikálne obmedzovanie práv** po vydaní rozhodnutia o zamietnutí žiadosti a/alebo návrate **však môže zvýšiť pravdepodobnosť úteku alebo minimálne stratu kontaktu neúspešných žiadateľov o azyl so štátnymi orgánmi**, čo má vplyv na uskutočniteľnosť a efektívnosť návratových postupov. **Zároveň sa tak môže zvýšiť pravdepodobnosť, že sa takáto osoba ocitne v situácii núdze.**
- ★ Zo štúdie zároveň vyplynulo, že **rozdiely medzi členskými štátmi** v tom, kedy vydajú/vykonajú rozhodnutie o návrate, **môže viesť k nerovnakému zaobchádzaniu so žiadateľmi o azyl naprieč EÚ**, keďže v súčasnosti sú **rozhodnutia o návrate vydávané a vykonávané v rôznych fázach azylového konania**. V niektorých členských štátoch majú všetky odvolania odkladný účinok a rozhodnutie o návrate preto možno vykonať až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov; v iných členských štátoch zas možno rozhodnutie o návrate vykonať pred podaním odvolania, hoci – keďže tieto prípady sú skôr výnimkou – sa rozhodnutia o návrate častejšie vydávajú v neskoršom štádiu procesu.

Tieto rozdiely však môžu narušiť súdržnosť a mieru harmonizácie azylových a návratových postupov členských štátov a môžu viesť k porušeniu povinnosti v zmysle článku 46, ods. 5 Smernice o azylovom konaní, ktorá umožňuje žiadateľom o medzinárodnú ochranu zostať na území dovtedy, kým neuplynú lehota na uplatnenie ich práva na účinný opravný prostriedok voči zamietavému rozhodnutiu

a kým nie je známy výsledok tohto opravného prostriedku.¹

- ★ Vo vnútroštátnych postupoch sa vyskytujú veľké rozdiely aj v prípadoch, keď návrat nie je okamžite možný. Väčšina členských štátov oficiálne potvrdí, keď návrat nie je možné vykonať okamžite, pričom menej ako polovica z nich udelí v takomto prípade štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nejaký status. V členských štátoch, ktoré nemožnosť návratu nepotvrdia, ako aj v tých, ktoré takéto vyhlásenie vydajú, no bez udelenia statusu, sú **štátni príslušníci tretích krajín, ktorých návrat nie je možný, vystavení riziku, že sa ocitnú v právnom vákuu**, keďže ich situácia je veľmi neistá a môže sa každým dňom zmeniť.
- ★ Ak návrat nie je možné realizovať okamžite, vždy sú udelené určité základné práva nezávisle od fázy konania o návrate alebo od statusu jednotlivca, hoci ide len o minimálne práva definované v medzinárodnom práve (núdzová lekárska pomoc a prístup k vzdelávaniu pre deti). Zo štúdie však vyplynulo, že väčšina členských štátov obnoví prístup k právam a službám, vrátane prístupu k zamestnaniu a vzdelávaniu, po tom, ako sa ukáže, že návrat štátneho príslušníka tretej krajiny je zatiaľ nemožný. Členské štáty zabezpečujúce takýto prístup to považujú za **osvedčenú prax**, a to nielen z **hľadiska zabránenia tomu, aby sa príslušné osoby ocitli v situácii extrémnej sociálnej a ekonomickej zraniteľnosti**, ale aj z hľadiska **uľahčenia vykonávania návratov** zabezpečením ich výsledovateľnosti štátnymi orgánmi.

1.2 Hlavné zistenia

Aký je počet neúspešných žiadateľov o azyl v EÚ a tých, ktoré nebolo možné vrátiť?

V období rokov 2010 až 2013 sa vyše 60 % všetkých prvostupňových rozhodnutí o azyle týkalo zamietnutia.² V rokoch 2014 a 2015 bol podiel negatívnych rozhodnutí nižší (53 % resp. 47 %) zrejme z dôvodu vyššieho počtu žiadateľov (najmä) zo Sýrie s jasnou potrebou ochrany. Keďže počet žiadostí o azyl predložených v rámci EÚ v r. 2014 a 2015 výrazne vzrástol (dvojnásobný nárast – z 626 960 v r. 2014 na 1,32 mil. v r. 2015), absolútny počet zamietnutých žiadostí sa zvyšoval od z 191 000 v r. 2011 na 209 000 v r. 2014 a 296 000 v r. 2015.

Pokiaľ ide o konkrétne členské štáty (s dostupnými údajmi), neúspešní žiadatelia o azyl predstavujú veľký podiel (vyše 60 %) všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým bolo vydané rozhodnutie o návrate (IE, LU); menej ako 30 % (LT); 10 až 35 % (FI, FR, HU, IT, PL) resp. menej ako 10 % všetkých vydaných rozhodnutí o návrate (BG, EE, LV).

S výnimkou niekoľkých členských štátov údaje o podiele skutočne vrátených neúspešných žiadateľov o azyl po vydaní rozhodnutia o návrate nie sú v súčasnosti dostupné. Nie je preto možné vyvodiť závery o tom, či neúspešní žiadatelia o azyl, ktorí sa nemôžu vrátiť/byť navrátení, predstavujú veľkú alebo osobitne problematickú podskupinu zo všeobecnej skupiny osôb, ktorých návrat nie je v rámci EÚ okamžite možný. No vzhľadom na to, že za posledné tri roky počet podaných žiadostí o azyl, ako aj počet zamietnutých žiadostí o azyl v EÚ vzrástol, niektoré členské štáty (napr. AT, BG, DE, FI, HU, SE) začali klásť väčší politický dôraz na návrat tejto konkrétnej skupiny.

Aký druh národných politik zaviedli členské štáty, aby motivovali žiadateľov o azyl opustiť územie EÚ?

V súlade s Akčným plánom EÚ v oblasti návratu³ členské štáty zvyčajne ponúkajú stimuly na začiatku návratového konania, aby motivovali k dobrovoľnému návratu a odradili od zotrvania na území štátu po tom, ako neúspešný žiadateľ o azyl odmietne spolupracovať.

¹ Týka sa to len tých členských štátov, ktoré sú viazané touto smernicou.

² Žiadosti o azyl sú zamietnuté vtedy, keď sú považované za nepripustné alebo neopodstatnené.

³ Pozri Akčný plán EÚ v oblasti návratov, str.3.

Niektoré členské štáty (napr. BE, CZ, FI, LU, NL, PL, SE, SI, SK, UK) motivujú k dobrovoľnému odchodu poskytnutím ubytovania, podmienkou ktorého je však spolupráca štátneho príslušníka tretej krajiny so štátnymi úradmi a/alebo využitie asistovaného dobrovoľného návratu po uplynutí lehoty stanovenej na dobrovoľný odchod.

Vo všeobecnejšom rámci programov asistovaných dobrovoľných návratov (a reintegrácie) (AVR(R)) niektoré členské štáty (napr. AT, BE, CZ, FI, FR, IT, SE) kladú dôraz na poradenstvo v počiatočnom štádiu azylového konania s cieľom „pripraviť“ potenciálnych neúspešných žiadateľov o azyl na návrat.⁴

Vo väčšine členských štátov sú však práva udelené neúspešným žiadateľom o azyl vo všeobecnosti na minimálnej úrovni. Poskytovaná podpora pozostáva najmä z materiálnej pomoci (t. j. ubytovania a stravy) a núdzovej zdravotnej starostlivosti. Hlavným dôvodom udeľovania minimálneho rozsahu práv je odradiť od zámeru zotrvať na území štátu a nenarušiť dôveryhodnosť a udržateľnosť migračného a azylového systému EÚ.⁵

Všetky členské štáty využívajú aj zaistenie ako nástroj na predchádzanie útekom a zároveň uľahčenie návratu. V súlade so Smernicou o návrate však členské štáty pri predchádzaní útekom v prvom rade uprednostňujú alternatívy k zaisteniu, najmä:

- ★ pravidelné hlásenie pobytu (AT, BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, SE, SI, SK, UK),
- ★ zloženie zábezpeky (AT, BE,⁶ EL, FI, HR, LU, NL, PL, SI, SK),
- ★ odovzdanie dokladu totožnosti alebo cestovného dokladu (BE,⁷ DE, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IT, LU, LV, MT, NL, PL, SI),
- ★ príkaz na pobyt na určenom mieste (AT, DE, EE, EL, ES, FI,⁸ FR, HR, HU, IT, LU, PL, SI, UK),
- ★ kontrola miesta pobytu (LU, PL),

- ★ elektronické monitorovanie (UK),
- ★ povinnosť informovať štátne orgány v prípade zvažovania zmeny pobytu (DE, EE, MT).

V akom štádiu po vydaní zamietavého rozhodnutia o azyle možno vydať a vykonať rozhodnutie o návrate?

Podľa článku 9 prepracovanej Smernice o azylových postupoch (2013/32/EÚ)⁹ majú žiadatelia o azyl právo zostať na území štátu na účely konania až do vydania rozhodnutia o ich žiadosti. V článku 46 ods. 5 sa ďalej uvádza, že členské štáty umožnia žiadateľom zostať na území dovtedy, kým neuplynie lehota na uplatnenie ich práva na účinný opravný prostriedok, s výnimkou prípadu, ak sa odvolanie vzťahuje na rozhodnutie o zjavne neopodstatnenej alebo neprípustnej žiadosti alebo na základe zrýchleného postupu.¹⁰

Tieto ustanovenia sú však dostatočne obširné a umožňujú členským štátom vydávať a vykonávať rozhodnutia o návrate po vydaní zamietavého rozhodnutia o žiadosti o azyl v rôznych štádiách azylového konania. V členských štátoch táto situácia často závisí od kontextu (ďalšie informácie sú uvedené v podkapitole 4.2 súhrnnej správy a národných správ). V členských štátoch sa rozhodnutie o návrate stáva vykonateľným:

⁴ Ďalšie informácie o poskytovaní poradenstva a informácií o návratoch členskými štátmi možno nájsť v Súhrnnej správe k malej tematickej štúdii EMN z r. 2015: „Poskytovanie informácií o dobrovoľných návratoch: ako osloviť neregulárnych migrantov, ktorí nie sú v kontakte so štátnymi inštitúciami a organizáciami“, dostupné na: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emnstudies/info_on_return_synthesis_report_20102015_final.pdf, naposledy konzultované 9. 8. 2016.

⁵ Ako sa uvádza v národnej správe Holandska (str. 14).

⁶ Definované v zákone, ale neuplatňuje sa v praxi.

⁷ Len kópia.

⁸ V čase spracovania tejto správy ministerstvo vnútra predložilo vládny návrh zákona, ktorým sa zavádza toto dočasné opatrenie ako alternatívu k zaisteniu.

⁹ Smernica č. 2013/32/EÚ Európskeho parlamentu a Rady z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany, ÚV L 180, 29. 6. 2013 (ďalej len „prepracovaná Smernica o azylových konaniach“), str. 60 – 95.

¹⁰ Znamená zrýchlené konanie pri posudzovaní žiadosti, ktorá sa už považuje za zjavne neopodstatnenú, čo zahŕňa závažné ohrozenie vnútroštátnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, alebo ktorá je opakovanou žiadosťou. Pozri online verziu Slovníka EMN (EMN Glossary).

- ★ pred uplynutím lehoty, počas ktorej sa žiadateľ o azyl môže odvolať voči zamietavému rozhodnutiu o azyle (BE, DE, FI,¹¹ FR, MT, NL, SE, SK, UK) (platí to len vo výnimočných prípadoch, napr. – v závislosti od členského štátu – ak je žiadosť zjavne neopodstatnená alebo neprípustná a je použitý zrýchlený postup; ak rozhodnutie o návrate nevedie k riziku priameho alebo nepriameho návratu (refoulement) a ide o prvú opakovanú žiadosť o azyl podanú do 48 hodín pred vyhostením s cieľom oddialiť ho alebo mu predísť alebo o druhú alebo ďalšiu opakovanú žiadosť o azyl);
- ★ pred rozhodnutím o prvostupňovom odvolaní, pretože nemá odkladný účinok na rozhodnutie o návrate (AT, CZ, LT, NL, SK);
- ★ po prvostupňovom odvolaní voči rozhodnutiu o žiadosti o azyl, t. j. po tom, čo súd rozhodol vo veci (AT, BE, CY, CZ, DE, EE,¹² ES, FI, LU, HU, NL, PL, SK); alebo
- ★ po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov voči rozhodnutiu o azyle (AT, BG, CZ, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PL, SE, SI, SK, UK).

Je možné odvolať sa voči rozhodnutiu o návrate?

Podľa článku 13 Smernice o návrate sa štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorým bolo vydané rozhodnutie o návrate, musí poskytnúť účinný opravný prostriedok voči takémuto rozhodnutiu, a to buď vo forme odvolania alebo preskúmania.¹³ Orgán zodpovedný za opravný prostriedok má právomoc pozastaviť výkon rozhodnutia, ak sa v rámci vnútroštátnej legislatívy dočasné pozastavenie neuplatňuje.

Väčšina členských štátov, ktoré sa zúčastnili na tejto štúdii (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, SE, SI, SK)¹⁴, ďalej ponúka možnosť žiadateľom o azyl, ktorých žiadosť bola zamietnutá, napadnúť rozhodnutie o návrate.

Vo **Fínsku** a v **Holandsku** je rozhodnutie o návrate neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o žiadosti o udelenie azylu, preto je odvolanie

voči rozhodnutiu o návrate súčasťou odvolania voči zamietnutiu žiadosti o azyl.

Spojené kráľovstvo nie je viazané Smernicou o návrate; rozhodnutia o návrate sa tam zvyčajne vydávajú po vyčerpaní možností odvolania voči rozhodnutiu o azyle, a z tohto dôvodu sa voči rozhodnutiu o návrate nemožno odvolať.

Niektoré členské štáty (BG, DE, FR, HR, LV, LT, PL, SE, SI) uvádzajú, že odvolania voči rozhodnutiu o návrate mali v praxi len zriedkakedy vplyv na jeho vykonanie, hoci Belgicko, Chorvátsko a Írsko uviedli, že sa to v niektorých prípadoch môže stať.

Akým prekážkam čelia členské štáty pri návrate neúspešných žiadateľov o azyl?

Z informu EMN a ad hoc otázok vyplýva viacero všeobecných prekážok, ktorým členské štáty čelia pri návrate neregulárnych migrantov, vrátane odporu štátnych príslušníkov tretích krajín voči návratu vo forme fyzického odporu, sebaoškodzovania (vrátane hladovky), úteku a podávania viacnásobných žiadostí o azyl s cieľom predísť vyhosteniu, nedostatočnej súčinnosti štátnych orgánov krajiny návratu, komplikácií pri získavaní cestovných dokladov a dokladov totožnosti, administratívnych a organizačných prekážok či zdravotných prekážok komplikujúcich alebo znemožňujúcich cestovanie.

Súčasťou tejto štúdie je identifikácia ďalších prekážok členskými štátmi, vrátane osobitných faktorov pri návrate zraniteľných osôb (AT, BE, FI, FR, SE, UK), prekážok súvisiacich so zaistením v rámci konania o návrate, najmä v súvislosti s právnymi obmedzeniami využívania zaistenia (AT, BE, DE, FR, UK) a nedostatočnej kapacity na zaistenie (BE, LU, UK), neschopnosti hradiť náklady na realizáciu návratu (EL), verejného odporu a politického tlaku (BE, DE, FR, NL) (viac informácií je uvedených nižšie), a rizika zaistenia v krajine návratu (AT).

Niektoré členské štáty uvádzajú tieto prekážky ako prekážky, ktoré sa týkajú alebo súvisia konkrétne s návratom neúspešných žiadateľov o azyl:

- ★ odpor obyvateľstva členského štátu a predstaviteľov náboženských organizácií (DE);
- ★ výzvy v súvislosti so zásadou zákazu vyhostenia (non-refoulement), keď je žiadateľom o azyl odňaté postavenie utečenca alebo doplnková ochrana na základe článku 1F Dohovoru o právnom postavení utečencov z r. 1951 (BE, FI, FR);
- ★ výzvy pri vystavovaní dokladov v dôsledku absencie dokladov totožnosti (DE, FI);
- ★ intenzívnejší individuálny odpor voči návratu (HU, MT);

¹¹ V **Belgicku**, **Estónsku**, **Nemecku**, **Grécku** a v **Holandsku** odvolanie s cieľom zrušiť rozhodnutie o návrate nemá automaticky odkladný účinok, môže sa však podať spolu so žiadosťou o zrušenie. Vo **Fínsku** sa to týka odvolaní podaných na Najvyšší správny súd.

¹² Ak sa neúspešný žiadateľ o azyl odvolá na druhostupňový súd, odkladný účinok je na zväžení súdu.

¹³ Odvolania sa týkajú výsledku rozhodnutia orgánu, kým pri preskúmaní sa analyzuje, či rozhodnutie bolo zákonné alebo nie.

¹⁴ **Spojené kráľovstvo** neponúka túto možnosť, nie je však viazané Smernicou o návrate, a preto neporušuje legislatívu EÚ.

- ★ nemožnosť členského štátu nadviazať kontakt so štátnymi orgánmi krajiny pôvodu pred uzavretím konania s cieľom rozhodnúť o návrate (LU, MT);
- ★ krehká bezpečnostná situácia v krajinách pôvodu (DE, NL);
- ★ prevaha lekárskeho prípadov (NL);
- ★ legislatíva obmedzujúca uplatňovanie zrýchlených postupov o udelení medzinárodnej ochrany a zaistovanie žiadateľov o azyl (PL);
- ★ aspekty riadneho azylového procesu, napr. možnosť podania odvolania v neskoršom štádiu a súdneho preskúmania alebo zdĺhavosť azylového konania spôsobujúce zdržiavanie návratu (BE, FR, PL, SE, UK).

Aké opatrenia sa realizujú na riešenie uvedených prekážok?

V rámci riešenia nedostatočnej súčinnosti zo strany neúspešného žiadateľa o azyl sa členské štáty snažia najmä o odrádzanie (ako je uvedené vyššie) zaistovaním štátnych príslušníkov tretích krajín a – v niektorých členských štátoch (AT, BG, DE, EE, HU, IE, PL, SE, SK, UK) – vykonávaním razíí s cieľom vykonať deportáciu. Pri presvedčaní štátnych orgánov tretích krajín na spoluprácu pri návrate členské štáty využívajú kombináciu stimulov, napr. balíky pomoci (BE, CY, ES, FR, NL) a demotivačné nástroje, napr. politický tlak (BE, DE, FR, LT, NL, PL, SE).

Prekážky pri vydávaní dokladov sa riešia najmä opakovanými pokusmi o sňatie odtlačkov prstov (BG, CY, DE, ES, FI, FR, LU, NL, PL, SE, SI, UK) a využívaním jazykových expertov na zistenie občianstva (AT, BE, BG, CY, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LU, NL, PL, SE, SI, SK). Tri členské štáty (NL, SE, UK) upozornili vo svojich národných správach na efektívnosť zapájania štátnych úradníkov z tretích krajín do identifikačných pohovorov, čo prispieva k urýchleniu osobitne komplikovaných návratov.

Pri prekonávaní administratívnych prekážok sa v mnohých členských štátoch ako osvedčené osvedčili dohody o spolupráci medzi príslušnými orgánmi členských štátov (BE, BG, CY, DE, EE, ES, FI, FR, IE, LT, LU, NL, PL, SE, SI, SK, UK), poverenie alebo využívanie poskytovateľov služieb pri návratoch v členských štátoch a v tretích krajinách (AT, BE, EE, FI, FR, LU, UK) a rozpočtová flexibilita umožňujúca vyčlenenie finančných prostriedkov na návraty (AT, BE, BG, EE, ES, FI, FR, HU, IE, LU, NL, PL, SE, SK, UK).

A nakoniec, prekážky pri návrate neúspešných žiadateľov o azyl so zdravotnými problémami riešia členské štáty organizovaním lekárskej podpory pred, počas (AT, BE, ES, FI) a po (BE, ES, FI) návrate späť.

Čo sa deje v prípade, ak návrat nie je okamžite možný?

Kým väčšina členských štátov môže za určitých okolností oficiálne potvrdiť nemožnosť (okamžitého) návratu štátneho príslušníka tretej krajiny (AT, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, FI, HR, HU, LV, LT, LU, MT, NL, SE, SI, SK, UK), v iných (BE, FR, IE, IT, PL) sa takéto potvrdenie nevydáva, resp. sa vydáva len za výnimočných okolností (NL).

Nemožnosť okamžitého návratu sa potvrdzuje:

- ★ udelením „tolerovaného pobytu“ alebo iného dočasného statusu (AT, CZ, DE, FI, HU, LT, MT, NL, PL, SI, SK, UK),
- ★ vydaním príkazu na odklad vyhostenia (BG, DE, EE, LT, LU),
- ★ zrušením rozhodnutia o návrate (CY);
- ★ vydaním dokladu policajným orgánom (EL, HR, SI),
- ★ predĺžením lehoty na odchod (NL, SK).

Regularizácia všeobecného charakteru je možná len v dvoch členských štátoch (AT, HU) a na individuálnej báze za špecifických okolností v ďalších desiatich (BE, DE, EE, ES, FR, MT, NL, SE, SI, UK).

European
Commission
